

KOMUNIKAT

Obowiązkowa dematerializacja akcji z perspektywy akcjonariusza

Wejście w życie ustawy zmieniającej Kodeks Spółek Handlowych w zakresie dematerializacji akcji będzie miało skutek powszechny. Żadna zarejestrowana spółka akcyjna i komandytowo-akcyjna w Polsce nie będzie mogła utrzymać statusu emitenta akcji w postaci dokumentowej, a żaden akcjonariusz takiej spółki nie będzie mógł wywodzić swojego prawa podmiotowego z dokumentu akcji.

Prowadzenie rejestru akcjonariuszy będzie odbywało się na podstawie przepisów KSH oraz umowy zawartej pomiędzy podmiotem prowadzącym rejestr a spółką. Akcjonariusz nie będzie stroną umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy, ale jednocześnie będzie miał istotny wpływ na wybór podmiotu go prowadzącego jako, że będzie on dokonywany uchwałą WZA. Jednocześnie to, że akcjonariusz nie będzie stroną stosunku zobowiązaniowego z podmiotem prowadzącym rejestr nie oznacza również, iż nie będzie uprawniony do żądania wykonania określonych czynności od tego podmiotu. Akcjonariusz będzie mógł żądać spełnienia świadczenia, tyle że takie uprawnienie nie będzie wywodziło się z umowy na prowadzenie rejestru akcjonariuszy, a wprost z przepisów KSH w znowelizowanym brzmieniu. **Akcjonariusz będzie mógł przede wszystkim domagać się dokonywania wpisów w rejestrze po przedłożeniu odpowiednich dokumentów uzasadniających ich dokonanie. Oprócz tego każdy akcjonariusz będzie miał prawo dostępu do danych zawartych w rejestrze za pośrednictwem podmiotu prowadzącego rejestr.** Podmiot prowadzący rejestr będzie wydawał informacje z rejestru w postaci papierowej lub elektronicznej. Niektóre podmioty prowadzące rejestr będą zapewniały dostęp do rejestru akcjonariuszy w systemie 24/7.

Na sytuację prawną akcjonariusza względem osób trzecich w największym stopniu będzie rzutowało rozwiązanie przyjęte w nowelizacji KSH, które przewiduje status wpisu do rejestru akcjonariuszy jako jedynego środka legitymującego. Wykazanie statusu akcjonariusza wymagać będzie wylegitymowania się świadectwem rejestrowym, które będzie miało charakter imienny. Samo powołanie się przez akcjonariusza na wpis w rejestrze akcjonariuszy i na status beneficjenta wpisu nie będzie wystarczającym środkiem dowodowym, o ile osoba trzecia nie da wiary twierdzeniom akcjonariusza niepopartym okazaniem dokumentu świadectwa rejestrowego. Wydanie świadectwa rejestrowego będzie możliwe dopiero od momentu wpisu akcjonariusza do rejestru a więc od 1 stycznia 2021 r. z uwagi na fakt, iż w tej dacie ukonstytuuje się instytucja rejestru akcjonariuszy.

Jeżeli chodzi o sam pierwotny wpis akcjonariusza do rejestru, to każdy akcjonariusz powinien sprawdzić czy jest w posiadaniu dokumentu akcji. Akcjonariusz zostanie wezwany pięciokrotnie do złożenia za pokwitowaniem dokumentów akcji w spółce. Jest to jeden z obligatoryjnych elementów dematerializacji akcji, który nie będzie mógł być przeprowadzony, jeżeli akcjonariusz nie będzie w fizycznym posiadaniu dokumentu akcji.

Zgola odmiennie przedstawia się sytuacja, gdy w statucie nie przewidziano przypadków zaginięcia lub zniszczenia akcji. Zastosowanie znajdzie wówczas dekret z 10 grudnia 1946 r. o umarzaniu utraconych dokumentów. Dekret ten przewiduje obowiązkowe postępowanie sądowe w tym zakresie, którego wnioskodawcą jest akcjonariusz. Po złożeniu odpowiedniego wniosku sąd musi wezwać wszystkich roszcujących sobie prawa do dokumentu do wykazania swoich praw w formie ogłoszenia publicznego. Jeśli nikt nie zgłosi swoich praw w terminie 3 miesięcy dla akcji imiennych, bądź 1 roku dla akcji na okaziciela, sąd umorzy zagubione lub zniszczone dokumenty akcji i opublikuje postanowienie o umorzeniu. Dopiero po tym czasie spółka będzie uprawniona do wydania duplikatu akcji (dokumenty akcji można wydawać do końca 2020 r., w związku z czym, w przypadku akcji na okaziciela wydaje się, że nie ma już możliwości przeprocesowania przed sądem całej procedury do końca bieżącego roku i konieczne będzie wprowadzenie odpowiednich zapisów do statutu).

Kontakt do eksperta:

http://www.bcc.org.pl/strefa_eksperta/kontakty-do-ekspertow/krzesiak-bartosz/

e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

2